

Leila Guerriero: «Encara no he arribat a ser Leila Guerriero»

La periodista diu que fuig del cinisme perquè «és una mirada molt bruta»

"Jo estic ficada en el negoci de la por: escric", afirma la periodista argentina Leila Guerriero (Junín, 1967). Escriure, diu, és pensar "sempre ha sortit bé però aquest cop pot sortir malament", és dir-se "vull fer-ho millor que mai però potser no me'n surto", és preguntar-se "sempre tindrè alguna cosa a dir?". Guerriero insisteix que el periodisme narratiu pot ser una escriptura d'alt voltatge, i ho demostra una vegada i una altra. L'autora ha passat per Barcelona per recollir el Premi Internacional de Periodisme Manuel Vázquez Montalbán i per promocionar el llibre d'articles *Teoría de la gravedad* (<http://www.librosdelasteroide.com/-teoria-de-la-gravedad>), publicat per Libros del Asteroide. He conversat amb ella des de l'admiració i des de la por de no saber-ho fer tan bé com caldria.

Foto: Emanuel Zerbos

El meu també és el negoci de la por. I ara mateix estic espantada perquè no sé com encetar la conversa.

Va, que som col·legues, ens dediquem al mateix...

Justament per això.

La veritat és que t'entenc. A mi també m'intimidien alguns col·legues.

Ajuda'm, sisplau. Per on començo?

Per la primera pregunta que hagi pensat.

Leila Guerriero què preguntaria a Leila Guerriero?

No en tinc ni idea. No tinc cap capacitat per fer preguntes realment interessants. Si fas feines d'alè llarg com les meves ja deus saber que, quan entrevistes algú per escriure'n un perfil, busques una altra mena d'informació. Els pregunto on van néixer, què feien els seus pares, com va ser la seva infància, com era l'habitació on dormien de nens, si a classe s'asseien a primera o última fila... A mi em posen ara davant de Salman Rushdie per parlar del seu últim llibre i no sabia què dir-li, em costa fer entrevistes enfocades en una cosa puntual. Cal tenir un talent molt específic, que jo evidentment no tinc, per entrevistar una persona que acaba de publicar un llibre i a qui has d'entrevistar avui perquè demà ja serà en un altre lloc. Jugar-s'ho tot a aquest únic tir em resulta complicat. Però crec que no cal pensar que la pregunta ha de ser intel·ligent o original, el millor és relaxar les expectatives. Si tens curiositat, es tracta que facis preguntes des de la curiositat, encara que no tinguin gaire a veure amb el que se suposa que toca preguntar. A partit de la curiositat petiteta surten coses interessants.

Dius que si algú es vol entregar al seu ofici n'ha de conèixer els efectes col·laterals. Quins són els danys col·laterals d'exercir el periodisme narratiu?

Quan un escriu textos llargs amb dedicació absoluta, i jo tinc clar que no vull fer res més que això, ha de saber que passarà molt temps sol. A mi la solitud m'agrada, però de vegades se'm fa pesada, perquè implica renunciar a coses que també m'agraden com ara sortir, passejar, viatjar, fer vacances. He de dedicar al periodisme caps de setmana, he de deixar una mica de banda la família, si un entrevistat em convida a un sopar a casa seva un dissabte a la nit hi aniré encara que jo tingués altres plans... Poso la feina al centre de la vida i les altres coses no tenen tanta prioritat.

Però em fa la impressió que tu la passió i l'entrega pel que fas les portes incorporades de sèrie. Vull dir que faries el mateix si t'haguessis dedicat a un altre ofici.

Probablement, sí. Si hagués estat cirurgiana o advocada, també m'hi hauria abocat del tot. Només puc parlar de l'escriptura perquè és l'ofici que conec. L'escriptura em proporciona moments de molta satisfacció, com quan acabes un text i l'envies, però de seguida arriba el buit, la pregunta "i ara, què?". Tinc la sensació d'estar sempre remuntant la pedra cap al cim de la muntanya.

Dius que tard o d'hora apareix "el dolor de la pedra de l'escriptura", i allò que sempre havia sortit bé surt malament. L'has experimentat, aquest dolor?

Crec que l'experimenta tothom que escriu i que s'ho pren seriosament.

És una amenaça constant?

Sí. No he tingut ni tindrè mai por de la pàgina en blanc, més aviat tinc por de la pàgina massa plena. Però sempre que escric una cosa que crec que està bé em ronda pel cap la pregunta de si tornaré algun cop a escriure una cosa similar. Tornaré a ser la que ja he estat? O resulta que ja he tocat sostre i que allò no ho sabré fer mai més? Sempre torno a tenir la por de la primera vegada, em poso a escriure amb la por de no saber-ho fer tan bé com vull. L'escriptura està feta d'altibaixos, hi ha moments en què estic encesa i moments en què cada paraula costa. És un procés tortuós i desconcertant. Estar-te tancada en una habitació escrivint mentre a fora hi ha una

llum radiant, voler sortir a córrer i no poder perquè has d'entregar un text... El clixé de l'escriptor que experimenta un plaer absolut davant l'ordinador i en deu minuts escriu una obra mestra és mentida, hi ha una resistència.

I suposo que a vegades penses que el que has escrit és molt bo i a vegades, que no val res.

No penso mai que no val res, soc una persona fastigosament segura en aquest sentit. No entrego mai res pensant que no és bo.

Em referia als dubtes que pots tenir durant l'escriptura.

Ah, òbviament, això sí que em passa, és clar. És la part tortuosa del procés d'escriure. No acostumo a pensar que no val res, però potser penso que el text no acaba d'arrencar. És aquí on hi ha la feina de paciència, persistència, resistència, de tornar al que he escrit i de passar-me deu hores al dia amb el text. Sempre tinc la sensació que m'encallo d'una manera que no m'havia passat mai abans. Però Diego, el meu marit, em diu que amb cada text dic el mateix.

Què determina la diferència entre escriure correctament i el que tu en dius "escriure fastigosament bé"?

Quan ho veus, te n'adones. És la diferència entre llegir "va ser una tragèdia terrible", que és una frase anodina, o llegir un text que et posi a primera línia de la trinxera i et faci veure què suposa per a una persona perdre una cama, per a un fill perdre un pare, per a un pare perdre un fill, per a algú que l'enviïn a la guerra... Si escric "llavors el van convocar per anar a la guerra i va ser terrible", la frase no et dirà res. Quan escrius una frase normal, correcta, és probable que el lector només la recordi durant dos minuts. En canvi, les bones frases es recorden. Em ve al cap un text d'Alessandro Baricco sobre Roger Federer, el va publicar *La Repubblica* en italià i *El País* en castellà. Hi diu que els altres tennistes juguen a tennis però el que fa ell té a veure amb el vol de les aus migratòries. Això ho llegeixes i no ho oblidés. És el mateix que dir "Federer juga a tennis terriblement bé", però no és el mateix. Una frase és una estupidesa i l'altra t'impacta, et diu que jugar a tennis forma part de la seva naturalesa, però t'ho diu amb una imatge increïble.

Tens certa fixació pel tennis. Al discurs del premi Montalbán vas esmentar la biografia d'Agassi.

Hi ha un autor que m'emociona i m'arriba moltíssim i admiro molt, que és David Foster Wallace. Ell jugava a tennis, i el seu primer text de periodisme narratiu parla molt de tennis. A mi el tennis no m'agrada, no hi entenc. El meu marit és càmera i fa esports. Li ha tocat molts cops cobrir la Copa Davis i tornejos importants. M'ha intentat explicar milions de vegades com es compten els punts en tennis i mai entenc res. Però després d'haver llegit Foster Wallace puc entendre l'esforç demencial que està fent el tennista. L'únic esport que m'agrada és el patinatge sobre gel, puc quedar-me seixanta hores mirant-lo, és addictiu, em torna boja.

Mirant un partit de tennis també deus poder entendre el que diu el biògraf d'Agassi: que les victòries no ens fan sentir tan bé com malament ens fan sentir les derrotes, i que les bones sensacions no duren tant com les dolentes.

Absolutament. Això ho va escriure el periodista J.R. Moehring en un llibre esplèndid sobre André Agassi, però hauria pogut dir el mateix el biògraf d'un pianista o un violinista. Jo vaig agafar el llibre d'Agassi amb molts prejudicis, fins que vaig entendre que en aquest llibre el tennis és un detall. Et parla d'una persona, de les seves ambicions i dubtes i certes, i els lectors ens hi sentim identificats.

Això és el que fan també els teus textos: parles d'algú però interpel·len els lectors perquè també parlen d'ells. Aquest és el repte, suposo.

Sí, crec que això és el periodisme: parlar a una persona sobre una vida en particular i fer que aquell text estigui interpel·lant, desafiant, molestant i meravellant els lectors. I cada lector connecta amb una part diferent del text. Una no pot controlar com serà llegit un text seu, una ha d'escriure'l i deixar-lo anar. Em passa fins i tot amb les columnes del llibre *Teoría de la gravedad*, que són més autoreferencials. Cada cop que n'escriu una [per al diari *El País*] em pregunto per què estic explicant aquella part concreta de la meua vida, al servei de què la poso. No tinc tant ego per pensar que la meua història personal pugui importar a tanta gent. Però sí que penso que potser aquestes petites capsulettes personalíssimes, portades a un punt més universal, ens poden estar dient alguna cosa de la condició humana. És per això que em decideixo a mostrar certes coses de mi. Quan veníem cap aquí he obert una revista i en un article hi havia unes paraules de Pessoa. He pensat que estava parlant del que em passa a mi, parla del que jo hauria estat incapaç d'expressar tan bé. Com a lectora tinc sovint enlluernaments d'aquests.

Les teves cròniques tenen una veu pròpia que s'alimenta dels llibres llegits, les pel·lícules vistes, els amors, els viatges, les borratxeres, la bufetada que et va donar la teua mare un dia que vas desaparèixer...

Sí, tot i que ho regulo. Òbviament, no estic disposada a explicar-ho tot de mi. Hi ha coses meves de les quals no parlo amb els amics ni amb la parella.

Ni amb el psicòleg?

Sí, amb el psicòleg, sí. Al meu analista li explico tot, sens dubte. Bé, sempre hi ha resistències, sense resistència no hi ha anàlisi. Però hi ha coses que jo no publicaria mai en un diari. Es tracta de canibalitzar la vida però fins a cert punt. És el que dic a la columna amb la qual arrenca el llibre, *El pacto*: dilapido la meua vida, els l'ofereixo, se la mengen, els pregunto per què la volen. En aquesta columna també em mostro una mica insolent amb els lectors, els dic: sàpiguen que no els ho donaré tot.

Que et prestin atenció implica que també reps atenció negativa. Com t'afecta el que diuen els altres de dolent sobre tu?

Això de l'atenció negativa ho diu Foster Wallace, jo l'esmento a ell. A mi no m'afecta gaire perquè no me n'assabento.

Pots viure al marge del que puguin dir de tu?

M'imagino que deu haver-hi gent que malparla de mi, per això he escrit sobre el tema. No es pot ser una persona de qui tothom parla bé, és impossible. Però si malparlen de mi no m'ho diuen, per sort. Segur que hi ha gent que no els agrada el que escriu, n'estan farts i pensen que és horrible. A mi també em passa: hi ha autors que tothom posa en un pedestal i a mi no em fan ni fred ni calor. Però hi ha gent que necessita declamar públicament que algú no li agrada. Crec que si moltes persones m'odiessin i aquest odi m'arribés, sí que m'afectaria.

Ets a les xarxes socials?

No, no hi soc, em distraurien massa. Potser per això no m'arriben els missatges d'odi. Però confio que tampoc hi hagi un gran grup de gent que m'odia. Algú m'ho hauria dit. M'arriben cartes que els lectors envien al diari. La majoria són cartes boniques, però també n'hi ha de persones que no estan d'acord amb coses que plantejo i m'ho diuen de manera més i menys adequada. Més "i" menys, alerta amb la i.

Dius que els periodistes hem passat de ser els herois de l'ahir als malvats de l'avui. Com ho portes?

Em sembla que els periodistes més qüestionats, els que estan a l'ull de la tempesta, són els de premsa diària. Però com a col·lectiu sí que m'hi trobo: estic parlant amb algú i em diuen "és que vosaltres els periodistes...". No m'ho prenc mai com res personal, em passa una mica pel costat. Però m'afecta perquè em fa ràbia que la gent pensi que el periodisme és un ofici de canalles. No crec que ho sigui, tot i que hi ha periodistes que ho fan molt malament. També hi ha periodistes que ho fan molt bé. El periodisme està sent assenyalat pel poder com el gran enemic públic. M'ofusca que a vegades falti en alguns mitjans la intel·ligència necessària per adonar-se que en realitat si reaccionem a un atac d'un poder de manera reactiva, perdó per la redundància, estem fent un favor a aquest poder. És com els Gremlins, que si els tiraves aigua es multiplicaven. A Trump el millor que li pots fer per als seus interessos és atacar-lo, perquè amb l'atac el monstre creix. Una cosa és un article de denúncia, ben fet, amb arguments, i una altra són els atacs personalistes i històrics. A mi Trump i Bolsonaro em cauen pèssimament, però si escric una columna denunciant alguna cosa d'ells vull que la columna tingui les dades contrastades, no vull parlar des d'un lloc personal.

Si ho fas, et poses a la seva altura.

Sí, és com quan de nena et deien que no et barallessis amb algú perquè et posaries a la seva altura i era millor no fer-li cas. Si parlem de periodisme no es tracta només de no fer com ells, sinó de fer la feina tal com l'hem de fer. El poder intenta irritar, els periodistes ens equivoquem i responem amb irritació. Doncs no: responguem amb informació, a veure què passa.

Però ets optimista: dius que no comptin amb tu els qui proclamen la fi del periodisme, l'extinció de l'ofici.

Soc optimista perquè la majoria de gent que fa periodisme és intel·ligent. Entre els col·legues que m'entrevisten i els alumnes dels tallers que imparteixo el que veig és una preocupació real pel futur del periodisme. Però em pregunto què fan, tots els col·legues que es queixen, per desmarcar-se de l'estigma que els periodistes som ara l'última *runfla*.

L'última què...?

Runfla. M'encanta aquesta paraula. Com una màfia, una cosa lletja. Em sembla que hi ha una responsabilitat col·lectiva que està feta de responsabilitats personals. Tots ens hem de preguntar individualment què fem cadascun de nosaltres per lluitar contra la imatge devaluada de l'ofici. El periodisme té parts molt nobles: és una lupa damunt del poder, un visibilitzador de situacions que d'altra manera no es coneixerien.

Defenses un periodisme en què "no hi ha bo sense dolent ni dolent sense bo". Defenses els matisos més que els extrems.

Exacte. Amb els traços grossos es pinten situacions caricaturesques, amb els traços fins i amb la subtilesa pots arribar a pintar persones i situacions tal com són. Quan mirem els llocs pobres i marginals, sovint només els mirem amb complaença o mostrant-ne només les coses horribles. A les vides d'aquesta gent també passen coses bones. Què passa, que ens fa por explicar-ho tot? Hi ha unes mirades previsibles sobre moltes situacions.

La clau és justament a saber trobar la mirada adequada, saber on cal posar la mirada.

Sí, saber què cal veure de cada realitat concreta. La del periodista ha de ser una mirada honesta, prèviament molt informada, però que també s'informa sobre el terreny, que no hi va només a confirmar un prejudici. Fer això em sembla terrible.

La premsa és un enemic del bon periodisme?

No necessàriament. A mi em trenca el cor veure col·legues que a la vegada han de cobrir una

notícia, fer-ne la foto, tuitejar-ho, retransmetre-ho per a la tele del web... No es pot ser feliç així, no pots ser un geni en tot, no pots escriure bé i saber fer un bon vídeo i una bona foto i fer això durant dotze hores seguides, perquè et desgastes molt. Però la premsa no sempre és una enemiga. Hi ha corresponsals de guerra que són magnífics, i potser tenen només deu minuts per explicar-nos una situació, perquè després se'n van a un altre poble i saben que des d'allà no tindran cap manera d'enviar la notícia. També hi ha fotògrafs que han fet una feina monumental treballant amb molta pressa. Si un té una bona mirada i un cap ben moblat i coneix l'eina amb què treballa, pot fer coses molt bones en poc temps.

Tenir una data o hora d'entrega també funciona com a estímul.

Sí, perquè si no hi ha gent que es passa la vida dient que farà una gran obra i ho van procrastinant fins que tenen noranta anys i llavors s'adonen que no han fet res, que la gran obra no l'han feta mai. El moment ideal per posar-se en marxa no existeix, el secret és tenir disciplina i posar-s'hi. I escriure, escriure, escriure.

Podries viure sense escriure?

No. No, no, no. Quan passo molt temps sense escriure començo a sentir-me físicament malament. Crec que això li passa a tothom que fa una cosa que li agrada molt. A un músic, a un pintor... Jo no podria estar sense escriure, no. Necessito explicar històries.

Et passa que a vegades no saps què penses sobre un tema fins que no ho escrius?

Totalment. Tal qual. Sovint escric per descobrir què penso sobre alguna cosa. També escric per descobrir què vull escriure.

Dius també que no comptin amb tu els que diuen que els lectors ja no llegeixen. Però és un fet que cada cop es venen menys llibres.

Llegir no ha estat mai una activitat de masses. Jo recordo haver travessat tota l'educació primària i tota la secundària amb un llibre sota el braç, per poder-me posar a llegir si m'avorria, i era l'única persona de tot el col·legi que ho feia. Ningú duia llibres més enllà dels de lectura obligatòria. No recordo que ho fes ningú més a part de mi. A cap de les cases de les meves amigues hi havia biblioteca, l'única casa amb biblioteca que coneixia era la meua, les meves: la casa dels meus pares i la dels meus avis.

Vas créixer, doncs, rodejada de llibres.

Sí, per totes bandes. Llibres i revistes. A casa de la meua àvia tenien un arxiu amb tota mena de revistes des dels anys quaranta fins als vuitanta. Els meus pares llegien molt, l'àvia també, i m'empenyien a llegir.

Des d'aquí tenim la idea que els argentins llegien més.

No ho sé, no tinc cap dada que ho corrobori. La majoria dels meus amics són molt lectors, fins i tot llegeixen més que jo. Però també tinc amics que no llegeixen gens. En general, cadascú llegeix llibres de la seva professió i para de comptar. La literatura sempre ha estat una afició minoritària.

També adverteixes que no comptin amb tu els cíncics.

Jo puc ser irònica a l'hora d'escriure, però la ironia és un recurs amb el qual cal anar en compte. El sarcasme ja no m'agrada gaire. I el cinisme, gens. Kapuscinski deia que els cíncics no servien per al periodisme i crec que tenia raó, el periodisme està renyit amb el cinisme. El nostre és un ofici en què tractem de no ser arbitraris, de ser tan honestos com sigui possible, de no abordar els temes

de forma irresponsable, de no ser hipòcrites, de mirar la realitat amb una mirada neta i lliure de prejudicis. El cinisme és tot el contrari. La mirada del cínic és una mirada molt bruta.

Prefereixes dir-te a tu mateixa que encara no has arribat enlloc. Però et donen premis, diuen de tu que ets la millor periodista d'Amèrica Llatina...

Ai, quina responsabilitat!

Com ho fas per no creure-t'ho del tot?

Els cants de sirena de l'ego sempre hi són, em van dient a l'orella que m'ho cregui, però intento no escoltar-los. De moment em surt bé: creure-m'ho massa no deu estar en la meva naturalesa.

Però per escriure cal tenir una dosi d'ego i d'arrogància.

Sí, però amb relació al text. Ricardo Piglia em va dir que les malalties de l'escriptor són el narcisisme, l'arrogància i la competitivitat, però que en el fons sempre comences de zero i mai estàs segur de res. Jo tinc por, però alhora afronto el text amb arrogància. Em dic: ara escriuré un perfil de Fito Páez i ningú a partir d'ara podrà escriure cap altre nou perfil de Fito Páez sense passar abans pel meu. Aquesta arrogància sí que la tinc, em poso el llistó molt alt. És l'arrogància de l'ambició. I potser demà vindrà algú que escriurà un perfil de Fito Páez i jo en sabré veure les virtuts, no t'estic dient que pensaré tota la vida que el meu és millor. Segurament sí que pensaré tota la vida que el meu és molt bo. Soc ambiciosa i competitiva, però tracto de no estar lligada tota l'estona a la mirada de l'altre ni esperar que m'aplaudeixin. Si estic pendent dels aplaudiments, què passarà el dia que no en rebí? Ningú té res assegurat per sempre. Els premis són benvinguts, però no en puc dependre. Fins quan et poden donar premis? Quan Vargas Llosa va rebre el Nobel, va dir: "Aquest premi no serà la meva làpida". Els premis poden provocar aquesta sensació de final de camí, ni que t'els donin quan tens trenta o quaranta o cinquanta anys. I poden fer que t'adormis sobre els llorers. El llibre *Teoría de la gravedad* l'acabo amb un "*Qué curiosidad*": torno al lloc on va començar tot, on va començar la meva escriptura periodística, i torno a començar de zero i em pregunto què passarà ara. No dic que no m'agradi que em donin premis o que no m'agradi que la gent se m'acosti i em digui que un llibre meu els ha arribat. Un col·lega del Perú, Joseph Zárate, em va enviar un mail després de llegir *Una historia sencilla* (https://www.anagrama-ed.es/libro/narrativas-hispanicas/una-historia-sencilla/9788433997678/NH_520), que és el meu llibre anterior a *Opus Gelber* (https://www.anagrama-ed.es/libro/narrativas-hispanicas/opus-gelber/9788433998729/NH_623), i em va dir que gràcies a aquest llibre havia entès que el lloc on treballava el feia molt infeliç, s'havia convençut per plegar d'aquella feina i s'havia posat a escriure un llibre. Trobo que això és una responsabilitat gegantina. Un es pot arribar a creure una mena d'emperador totpoderós, a mi més aviat m'agafa per pensar que he d'anar en compte. Molt en compte. Tot i la cautela, gaudeixo quan veig que la gent fa una hora de cua perquè jo li firmi un llibre en una fira de Bogotá. Però m'agradaria poder dir que no depenc d'això. Seguiré escrivint encara que la cua no hi sigui.

No et preguntaré si has pensat mai escriure ficció, perquè dius que a tots els periodistes se'ns pregunta això mentre que als escriptors de ficció no els pregunten si han pensat fer periodisme. Però sí que és cert que a vegades la ficció permet arribar allà on no arriba el periodisme. Potser es poden dir més veritats a través de la mentida.

Jo consumeixo molta més literatura de ficció que de no-ficció, i crec que hi ha molta veritat tant en un cas com en l'altre. Quan el text està ben fet, el grau de veritat és el mateix. En aquest llibre meu hi ha divuit articles, les *Instrucciones*, que són ficció. Volia explicar que tot allò que més estimes es pot acabar transformant en allò que més menysprees. M'interessava parlar sobre les parelles des de la veritat però sense exposar-hi els meus amics, sense explicar la intimitat d'una amiga que té no sé quin problema amb el seu nòvio. Tenir un escriptor a prop és una monstruositat i un perill. Jo canibalitzo bastant, però tinc un límit. El pudor m'impedeix explicar en una columna coses que els meus amics m'han explicat quan no eren conscients que me n'aprofitaria. No m'agrada

que ho facin amb mi i tracto de ser curosa amb això.

N'hi ha que diuen que si ets escriptor has d'oblidar que tens família i que tens amics. Però suposo que és més assenyat fer un càlcul per veure si et compensa canibalitzar segons què.

Conec gent salvatge que ho fa servir tot sense miraments, i reconec que jo també he fet servir moltes coses, però amb els amics em sap greu. Tinc molta més impunitat per ficar-me amb la meva família: amb la meva parella (el pobre Diego ja hi està acostumat), amb el meu pare, amb els meus germans... Bé, els meus germans són un altre límit. Potser és qüestió d'anar enderrocant límits interns.

Quan oblides els límits, segurament el text hi surt guanyant.

Sí, l'escriptura és l'espai de la llibertat. Però si per escriure alguna cosa sé que faré mal a algú que estimo, intento buscar un altre camí per explicar el mateix.

Quan parles de l'ofici d'escriure em recordes aquell text de Natalia Ginzburg que es diu *El meu ofici*: ella també diu que no el canviaria per res del món.

Conec aquest text i reconec que la Ginzburg té una qualitat i un talent increïbles, però em costa d'entrar-hi, no és de les autores que em ressonen com a referència.

Vas demanar a Ricardo Piglia com es fa per seguir sent Ricardo Piglia després de ser Ricardo Piglia. Com es fa per seguir sent Leila Guerriero després de ser Leila Guerriero?

Crec que encara no he arribat a ser Leila Guerriero, em falta encara una estona llarga per arribar-hi. Parlem-ne d'aquí a uns anys i t'ho responc.

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=yjfU9hQPerw>

Discurs de Leila Guerriero en rebre el Premi Internacional de Periodisme Manuel Vázquez Montalbán al Col·legi de Periodistes de Catalunya.